

POSTANOWIENIE

Dnia 30 marca 2015 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący Wiceprezes SA:	Jacek Gołaczyński (spr.)
Sędzia SA:	Jan Gibiec
Sędzia SA:	Dariusz Kłodnicki

po rozpoznaniu w dniu 30 marca 2015 r. na posiedzeniu niejawnym we Wrocławiu

sprawy wniosku: **I. L.**

z udziałem: **Z. K.**

o udzielenie zabezpieczenia

na skutek zażalenia powódki

na postanowienie Sądu Okręgowego w Legnicy

z dnia 9 lutego 2015 r., sygn. akt I Co 136/14

w przedmiocie wniosku o udzielenie zabezpieczenia roszczenia

p o s t a n a w i a: oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 9 lutego 2015 r., sygn. akt I Co 136/14, Sąd Okręgowy w Legnicy Wydział I Cywilny oddalił wniosek uczestniczki postępowania

o udzielenie zabezpieczenia roszczenia o zapłatę 49.971,96 euro, z jakim zamierza ona wystąpić przeciwko uczestnikowi postępowania, przez zajęcie wszelkich wierzytelności jakie przysługują obowiązanemu w spółce (...) (...) z siedzibą w L. z tytułu świadczonych na rzecz tej spółki usług jak też z tytułu partnerstwa w tejże spółce.

W uzasadnieniu postanowienia Sąd Okręgowy wskazał, że zgodnie z interpretacją przyjętą w orzecznictwie Sądu Najwyższego zajęcie wierzytelności mającej służyć jako środek zabezpieczenia wymaga zindywidualizowania tej wierzytelności, tak aby sąd, w razie uwzględnienia wniosku, miał możliwość w swym postanowieniu dokładnie określić sposób i zakres zabezpieczenia. Chodzi tu zwłaszcza o wskazanie dłużnika oraz tytułu prawnego, z którego wynika wierzytelność. W ocenie Sądu I instancji wierzytelności wskazane przez wnioskodawczynię – mimo zobowiązania jej do dokładnego wskazania przedmiotu zabezpieczenia zgodnie z zarządzeniem z dnia 23 grudnia 2014 r. – nie zostały skonkretyzowane w sposób dostateczny z powodu sformułowania ogólnikowego żądania zajęcia wierzytelności z tytułu usług świadczonych na rzecz spółki, której obowiązanym jest partnerem, jak również z tytułu partnerstwa w tej spółce. Nie wskazano bowiem dłużnika ani tytułu prawnego, z którego wynikają przedmiotowe wierzytelności. Nadto nie wskazano wysokości tych wierzytelności. Jak stwierdził Sąd Okręgowy, wprawdzie w doktrynie podnosi się, że co do zasady nie jest konieczne wskazywanie ich wysokości,

niemniej jednak w niniejszej sprawie, wobec braku wysokości wierzytelności, które mają podlegać zajęciu, Sąd nie ma możliwości zweryfikowania, czy udzielenie zabezpieczenia poprzez zajęcie wszelkich wierzytelności nie będzie obciążać obowiązanego ponad miarę, zwłaszcza że wierzytelności z tytułu usług przypadają – jak wskazuje wnioskodawczyni – z tytułu usług świadczonych na rzecz spółki. Przy czym jest to spółka partnerska i nie są znane zasady podziału wierzytelności pomiędzy partnerów, w tym jaka ich część przypada obowiązanemu.

Wnioskodawczyni nie zgodziła się z tym orzeczeniem i zaskarżyła je w całości, zarzucając mu naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 747 k.p.c. poprzez błędne przyjęcie przez Sąd I instancji, że uprawniona nie skonkretyzowała w sposób dostateczny sposobu zabezpieczenia wierzytelności, tj. nie wskazała dłużnika oraz tytułu prawnego, z którego wynikają przedmiotowe wierzytelności, jak też nie wskazała wysokości wierzytelności, podczas gdy uprawniona zarówno we wniosku o udzielenie zabezpieczenia, jak i w piśmie procesowym z dnia 27 stycznia 2015 r., wskazała zarówno rodzaj wierzytelności, dłużnika zajętej wierzytelności jak też wysokość wierzytelności.

Mając na uwadze powyższe zarzuty, uprawniona wniosła o:

- uwzględnienie wniosku o zabezpieczenie w całości;
- przyznanie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu zażalenia uprawniona podniosła, że aby możliwym było udzielenie zabezpieczenia, wierzytelność mająca służyć zabezpieczeniu ma zostać określona w takim zakresie, w jakim jest to niezbędne do wykonania zabezpieczenia. W niniejszym postępowaniu wierzytelności mające służyć zabezpieczeniu zostały na tyle precyzyjnie sformułowane, że możliwym było ich wykonanie.

Zdaniem uprawnionej nieprawdą jest, że nie został wskazany dłużnik przedmiotowej wierzytelności. Dłużnik wierzytelności został bowiem określony: (...). Także wskazana została kwota wierzytelności podlegająca zabezpieczeniu: 49.972 EUR. Stanowisko Sądu zatem, jakoby nie zostały wskazane te dwie dane pozwalające na wykonanie zabezpieczenia, nie znajduje potwierdzenia w stanowisku uprawnionej i pismach przez nią składanych. Co więcej, w piśmie

z dnia 27 stycznia 2015 r. w sposób precyzyjny wskazane zostało, że obowiązana wnosi o zajęcie „wierzytelności jakie przysługują obowiązanemu w spółce (...)z siedzibą w L., nr KRS (...) z tytułu świadczonych na rzecz tej spółki usług jak też z tytułu partnerstwa w tejże spółce”. Wobec takiego sformułowania wniosku, wskazane zostały dwie podstawy prawne wierzytelności: umowa o świadczenie usług oraz udział w zysku. Zatem stwierdzenie Sądu I instancji, jakoby nie został wskazany dłużnik oraz podstawa prawna wierzytelności, nie znajdują odzwierciedlenia w złożonych przez uprawnioną pismach.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie uprawniona wystąpiła z wnioskiem o udzielenie zabezpieczenia roszczenia poprzez zajęcie ruchomości, wynagrodzenia za pracę, wierzytelności z rachunku bankowego albo innej wierzytelności lub innego prawa majątkowego oraz obciążenie nieruchomości obowiązanego hipoteką przymusową. Przyczyną oddalenia wniosku przez Sąd I instancji był brak skonkretyzowania przez wnioskodawczynię – po zobowiązaniu jej zarządzeniem do dokładnego wskazania przedmiotu zabezpieczenia – wierzytelności podlegających zajęciu. Rozstrzygnięcie sprowadza się zatem do oceny, czy okoliczność powyższa stanowi podstawę odmowy udzielenia zabezpieczenia.

Wskazać należy, że zgodnie z art. 730¹ § 1 k.p.c. podstawą udzielenia zabezpieczenia jest łączne spełnienie przesłanek w postaci uprawdopodobnienia roszczenia i interesu prawnego. Zgodnie z wymogiem ujętym w art. 736 § 1 k.p.c. wniosek o udzielenie zabezpieczenia powinien odpowiadać wymaganiom przepisanych dla pisma procesowego, a

nadto zawierać: 1) wskazanie sposobu zabezpieczenia, a w sprawach o roszczenie pieniężne także wskazanie sumy zabezpieczenia; 2) uprawdopodobnienie okoliczności uzasadniających wnioszek.

Sąd rozpoznający wniosek o udzielenie zabezpieczenia jest zobowiązany do uwzględnienia przy wyborze sposobu zabezpieczenia interesów stron lub uczestników postępowania w takiej mierze, aby uprawnionemu zapewnić należyłą ochronę prawną, a obowiązanego nie obciążać ponad potrzebę (art. 730¹ § 3 k.p.c.). Jednocześnie w myśl art. 738 k.p.c. sąd rozpoznaje wniosek o udzielenie zabezpieczenia w jego granicach, biorąc za podstawę orzeczenia materiał zebrany w sprawie. Przepis ten przesądza o związaniu sądu treścią wniosku, w tym wskazanym w nim sposobem zabezpieczenia.

Przepis art. 747 k.p.c. zawiera zamknięty katalog dopuszczalnych sposobów zabezpieczeń roszczeń pieniężnych. Obejmuje on m.in. podane przez uprawnioną we wniosku sposoby zabezpieczenia, tj. zajęcie ruchomości, wynagrodzenia za pracę, wierzytelności z rachunku bankowego albo innej wierzytelności lub innego prawa majątkowego (art. 747 pkt 1 k.p.c.), a także obciążenie nieruchomości obowiązanego hipoteką przymusową (art. 747 pkt 2 k.p.c.).

Odnosząc się do spornego w rozpoznawanej sprawie sposobu zabezpieczenia polegającego na zajęciu wynagrodzenia za pracę, wierzytelności

z rachunku bankowego albo innych wierzytelności lub innego prawa, należy zważyć, że zgodnie z interpretacją przyjmowaną w orzecznictwie Sądu Najwyższego zajęcie wierzytelności wymaga zindywidualizowania wierzytelności mającej służyć jako środek zabezpieczenia, tak aby sąd w razie uwzględnienia wniosku miał możliwość

w swym postanowieniu dokładnie określić sposób i zakres zabezpieczenia (orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 1955 r., sygn. akt IV CZ 72/55 (OSNCK z 1956 r., Nr 3, poz. 69). Podkreślenia wymaga zarazem, że na mocy art. 743 § 1 zd. pierwsze in principio k.p.c. jeżeli postanowienie o udzieleniu zabezpieczenia podlega wykonaniu w drodze egzekucji, do wykonania tego postanowienia stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu egzekucyjnym. Stosowanie do art. 896 k.p.c. do egzekucji z wierzytelności komornik przystępuje przez jej zajęcie. W wyroku z dnia 11 stycznia 2005 r., sygn. akt III CK 335/05

(Lex Nr 176064), Sąd Najwyższy wskazał, że zajęcie wierzytelności na podstawie

art. 896 k.p.c. obejmuje tylko wierzytelność istniejącą. Nie ulega wątpliwości, iż wierzytelność istniejąca to wierzytelność konkretna, osadzona w ramach określonego stosunku zobowiązaniowego pomiędzy zindywidualizowanymi podmiotami, mająca sprecyzowaną treść. Oczywistym jest zatem, że tylko tak skonkretyzowana wierzytelność może być – w świetle art. 896 k.p.c. – przedmiotem egzekucji.

W uzasadnieniu tego orzeczenia wskazano ponadto, że do minimalnych wymagań, jakie muszą zostać spełnione, by uznać inną wierzytelność za zajętą, należy określenie dłużnika wierzytelności (tzw. poddłużnika) oraz tytułu prawnego, z którego wynika zajmowana wierzytelność (przy czym wystarczające jest skonkretyzowanie go w taki sposób, aby wierzytelność tę można było zidentyfikować). Sąd Najwyższy podkreślił, że prawidłowe zdefiniowanie tych wymagań powinno uwzględniać cel postępowania egzekucyjnego, jakim jest zaspokojenie wierzyciela, a także potrzebę poszanowania uprawnień procesowych uczestników tego postępowania oraz praw osób trzecich. Należy przy tym zwrócić uwagę, że ze względu na odmienny niż

w przypadku postępowania egzekucyjnego cel, na gruncie postępowania zabezpieczającego w niektórych przypadkach powinny być stawiane wyższe wymagania odnośnie do wniosku o udzielenie zabezpieczenia poprzez zajęcie innych wierzytelności, w szczególności, gdy dotyczy on zajęcia nie jednej, a kilku wierzytelności (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 14 lutego 2014 r., sygn. akt I ACz 10/14).

W judykaturze i doktrynie skazuje się, że podane w art. 747 k.p.c. sposoby zabezpieczenia mają charakter ogólny i wymagają skonkretyzowania we wniosku

o zabezpieczenie, ze względu na przytoczoną powyżej treść art. 730¹ § 3 k.p.c., zgodnie z którym zastosowany sposób zabezpieczenia nie przy wyborze sposobu zabezpieczenia sąd uwzględni interesy stron zapewniając należyłą ochronę uprawnionemu, ale jednocześnie nie obciążał nadmiernie obowiązanego.

W przypadku zabezpieczenia roszczeń pieniężnych przez zajęcie wynagrodzenia za pracę albo innej wierzytelności lub innego prawa majątkowego, należy dokładnie określić owo wynagrodzenie za pracę, czy też inne wierzytelności, które mogą być zajęte (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 12 grudnia 2014 r., sygn. akt I ACz 892/14).

Udzielenie zabezpieczenia poprzez zajęcie ruchomości, wynagrodzenia za pracę, wierzytelności z rachunku bankowego albo innej wierzytelności lub innego prawa majątkowego może nastąpić ze wskazaniem konkretnego prawa, które ma zostać zajęte, lub też w sposób ogólny. W przypadku ogólnego sformułowania sposobu zabezpieczenia bez wskazania konkretnych praw komornik, wykonując postanowienie o udzieleniu zabezpieczenia, zajmie prawa wskazane przez uprawnionego. Skuteczność zajęcia jest uzależniona od istnienia zajętego prawa. Brak zindywidualizowania wierzytelności, podobnie jak w przypadku rzeczy ruchomych, które mają zostać zajęte, może budzić wątpliwości co do nadmierności zabezpieczenia. Będzie ona miała miejsce wtedy, gdy komornik zajmuje rzecz o wartości przekraczającej sumę zabezpieczenia. Mając na uwadze to, iż samo zajęcie rzeczy nie daje pewności uzyskania zaspokojenia zabezpieczonej wierzytelności z rzeczy w razie prowadzenia z niej egzekucji (nie ma pewności co do samej sprzedaży i sumy uzyskanej ze sprzedaży), ochrona obowiązanego przed nadmiernością zabezpieczenia może nastąpić z wykorzystaniem trybu zmiany postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia (art. 742 § 1 k.p.c.). To nie organ egzekucyjny wykonujący postanowienie o udzieleniu zabezpieczenia winien dokonywać oceny nadmierności zabezpieczenia (por. Komentarz do art. 747 k.p.c., [w:] Kodeks postępowania cywilnego. Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne. Komentarz, red. J. Gołaczyński, LEX 2012, tezy 3, 4).

Przyjmuje się, że art. 747 k.p.c. dotyczy wyłącznie etapu orzekania o zabezpieczeniu i nie zawiera odrębnej regulacji dotyczącej sposobu wykonania postanowień o udzieleniu zabezpieczenia. W swojej treści nawiązuje jednak do przepisów regulujących poszczególne sposoby prowadzenia egzekucji. Uwzględniając jednak, że do wykonania postanowień o zabezpieczeniu stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu egzekucyjnym (art. 743 § 1 k.p.c.), przy określeniu sposobu zabezpieczenia roszczeń pieniężnych jest ważne, aby brzmienie art. 747 k.p.c. było należycie uwzględniane. Ma to istotne znaczenie dla organu wykonującego postanowienie o udzieleniu zabezpieczenia, ponieważ określenie sposobu zabezpieczenia decyduje jednocześnie o zastosowaniu właściwych przepisów regulujących postępowanie egzekucyjne (Komentarz do art. 747 k.p.c., [w:] Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, t. IV: Artykuły 730-1088, LEX 2011, teza 4).

Uwzględniając powyższe uwagi, należy uznać, że wierzytelność nie została w należyty sposób zindywidualizowana. W sprawie tej bowiem, wierzyciel domagał się zabezpieczenia roszczenia poprzez zajęcie wierzytelności. W celu realizacji takiego sposobu zabezpieczenia, koniecznym jest dokładne określenie sposobu i zakresu zabezpieczenia. Dotyczy to szczególnie wskazania dłużnika oraz tytułu prawnego, z którego wynika wierzytelność. Słusznie wskazał Sąd I instancji, że wierzytelności wskazane przez wnioskodawczynię – mimo zobowiązania jej do dokładnego wskazania przedmiotu zabezpieczenia zgodnie z zarządzeniem z dnia 23 grudnia 2014 r. – nie zostały dostatecznie zindywidualizowane. Określenie, że wierzytelności wynikają z tytułu usług świadczonych na rzecz spółki, której obowiązanym jest partnerem, oraz z tytułu partnerstwa w tej spółce nie są zbyt ściśle. W szczególności wnioskodawca nie podał dłużnika ani tytułu prawnego, z którego wynikają powyższe wierzytelności. Brak jest także wskazania wysokości tych wierzytelności. Jak słusznie uznał Sąd Okręgowy, wprawdzie w doktrynie podnosi się, że co do zasady nie jest konieczne wskazywanie ich wysokości, niemniej jednak w niniejszej sprawie, wobec braku wysokości wierzytelności, które mają podlegać zajęciu, Sąd nie ma możliwości oceny, czy udzielenie zabezpieczenia w drodze zajęcia wszystkich wierzytelności nie będzie obciążać obowiązanego ponad miarę, zwłaszcza że wierzytelności z tytułu usług przysługują z tytułu usług świadczonych na rzecz spółki. Ponadto jest to spółka partnerska i nie są znane zasady podziału wierzytelności pomiędzy partnerów, w tym jaka ich część przypada obowiązanemu.

W świetle przytoczonych powyżej okoliczności orzeczono jak na wstępie

(art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c.).

bp